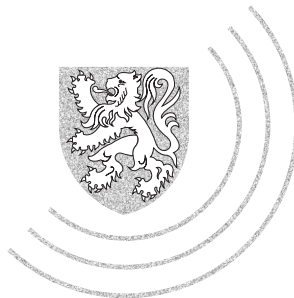

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

22 december 2003

ONTWERP VAN DECREET

houdende maatregelen tot behoud van erfgoedlandschappen

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport
uitgebracht door mevrouw Mieke Van Hecke**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jo Vermeulen.

Vaste leden :

de heren Carl Decaluwe, Bart De Smet, mevrouw Ilse Van Eetvelde, mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren Karlos Callens, Frans De Cock, Peter Gysbrechts, Bob Verstraete ;

de heer Wilfried Aers, mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Hilde De Lobel ;

de heren Chokri Mahassine, Dany Vandenbossche ;

de heer Jo Vermeulen ;

de heer Herman Lauwers.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heer Luc Martens, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Gilbert Vanleenhove ;

de heren Jozef Browaeys, André Denys, Jacques Devolder, Paul Wille ;

de heren Julien Librecht, Felix Strackx, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, André Van Nieuwkerke ;

de heer Jos Stassen ;

de heer Jan Roegiers.

Zie :

1804 (2002-2003)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Amendement
- Nr. 3 : Verslag over hoorzitting
- Nr. 4 : Amendementen

INHOUD

	Blz.
1. Toelichting door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken	4
2. Algemene bespreking	6
– Algemene beoordeling	6
– Integratie in Ruimtelijke Ordening en het openbaar onderzoek	6
– Resolutie duurzame landbouw en afbakeningsprocessen	7
3. Artikelsgewijze bespreking en stemming	9
4. Eindstemming	14
TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE	15

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Media en Sport besprak op 9 oktober, 4 november en 4 december 2003 het ontwerp van decreet houdende maatregelen tot behoud van erfgoedlandschappen.

Op 9 oktober werd het ontwerp van decreet toegelicht door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken.

Op 4 november werd een hoorzitting georganiseerd met deskundigen uit het veld (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004*, nr. 1804/3).

Op 4 december volgde de algemene en artikelsgewijze bespreking en stemming.

1. Toelichting door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken

De heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken deelt mee dat de Raad van Europa op 20 oktober 2000 in Firenze het Europees landschapsverdrag heeft goedgekeurd. Eén van de ondertekenende landen was België. Op 9 juli 2003 stemde het Vlaams Parlement in met het Europees landschapsverdrag.

In nagenoeg heel Europa is er een tendens, die verwoord wordt in het Europees landschapsverdrag, om de identiteit van onze landschappen te bewaren en te herstellen. Het erfgoed- of cultuurhistorische aspect is in die context heel belangrijk, hoewel in sommige landen vanzelfsprekend ook het natuurlijke aspect (natuurlandschappen) zeer belangrijk wordt geacht. Voor Vlaanderen met zijn historische cultuurlandschappen is het normaal dat het cultuurhistorische aspect één van de hoofduitgangspunten is. Hoewel de verschillende landen ook verschillende methoden gebruiken, wordt tot een gelijkaardige besluitvorming gekomen; met name het cultuurhistorisch of erfgoedaspect van het landschap is zodanig belangrijk dat het voor de toekomstige generaties behouden moet blijven en zelfs hersteld moet worden. Het draagvlak is de bevolking zelf die wenst te leven in herkenbare, historisch gegroeide karakteristieke landschappen met hun eigen verschijningsvorm en identiteit.

In het landschapsverdrag wordt zeer duidelijk gesteld, en dat is een tweede vaststelling, dat het aspect landschap op een bepalende wijze in de ruim-

telijke ordening aan bod moet komen. De meeste landschapsdeskundigen en -wetenschappers vinden dat dit uitgangspunt momenteel nog onvoldoende is ingeburgerd. De integratie van de landschapszorg in de ruimtelijke ordening is dus het grote objectief in heel Europa en één van de hoofddoelen van het Europese landschapsverdrag, samen met een goed beheer. Het erfgoedlandschapsdecreet past volledig in dit Europees verhaal, omdat in dit ontwerp van decreet een goed beheer van de landschappen en een constructieve samenwerking voor een optimale integratie van het landschap in de ruimtelijke ordening de twee grote doelstellingen zijn.

De resultaten van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen en het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg zijn tot op heden, voor wat betreft het aspect landschapszorg, volgens de minister vrij bescheiden.

De totale oppervlakte van alle beschermde landschappen bedraagt slechts ongeveer 2,7 % van het Vlaamse Gewest. Dat is weinig voor een toepassing gedurende meer dan een halve eeuw. De individuele betekening van de beschermingsbesluiten met risico op procedurefouten, en de procedures bij de Raad van State waarbij de beschermingsbesluiten worden aangevochten, hypothekeerders voor een deel de werking van het huidige decreet.

Het landschap staat vanuit verschillende hoeken onder een toenemende druk. Vele landschapswaarden dreigen verloren te gaan, vooreerst omdat vele beschermingswaardige landschappen nog niet zijn beschermd, en ten tweede omdat de juridische bescherming van de beschermde landschappen precair is. In de beleidsnota "Monumenten, Landschappen en Archeologie 2000-2004" stelde voormalig minister Sauwens daarom een activering en uitbreiding van de landschapszorg voor.

Gelet op de Europese context en de daarjuist geschetste situatie in Vlaanderen, is er volgens de minister nood aan een decreet erfgoedlandschappen. Vanuit deze invalshoek werd de landschapsatlas opgemaakt, rekening houdend met de natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en esthetische aspecten. Door de opmaak van de landschapsatlas ontstond een beter zicht op de zeer waardevolle landschappen, de zogenaamde ankerplaatsen. Kort samengevat behoort een ankerplaats tot de meest waardevolle landschappen van Vlaanderen. Uit een overzichtskaart van de ankerplaatsen blijkt dat het ongeveer gaat over 220.000 hectare waardevol-

le landschappelijke plaatsen. Dit is 16,25 % van het Vlaamse Gewest.

De landschapszorg, zo meent de minister, is toe aan een inhaalbeweging. Deze kan nu opgestart worden omdat de wetenschappelijke basis daarvoor is gelegd in de landschapsatlas. Bovendien moet de landschapszorg worden ingeschakeld in het streven naar een vereenvoudiging van de regelgeving, zoals wordt voorgestaan in de beleidsverklaring van de Vlaamse regering. Dit kan onder meer door de integratie van de landschapszorg in de ruimtelijke ordening.

Het voorliggend ontwerp van decreet wijzigt eerst en vooral op een aantal punten het decreet van 16 april 1996, maar – en dit is de kern van het verhaal – voegt er ook een nieuw hoofdstuk aan toe dat handelt over het behoud van erfgoedlandschappen.

Nieuw voor de landschapszorg is het behoud van erfgoedlandschappen. Via de tussenstap van aanduiding van ankerplaatsen, wordt er een opname van landschappen in ruimtelijke uitvoeringsplannen gerealiseerd.

Volgens het voorliggende ontwerp van decreet worden ankerplaatsen aangeduid bij besluit van de Vlaamse regering, op grond van wetenschappelijke criteria. Deze aanduiding kan gebeuren per ankerplaats afzonderlijk of voor meerdere ankerplaatsen. De aanduiding van ankerplaatsen houdt een aflijning in op kaart, en een opsomming van de typische landschapskenmerken en -waarden, evenals de benaming. Het is de bedoeling op termijn de ankerplaatsen, zoals afgebakend in de landschapsatlas, aan te duiden.

Wanneer de ankerplaatsen uit de landschapsatlas worden gesitueerd ten aanzien van de huidige ruimtelijke bestemmingen, kan vastgesteld worden dat 53,2% van de ankerplaatsen een agrarische bestemming heeft en 39,4 % een groene bestemming. Tiesamen geeft dit 92,6 % van de ankerplaatsen die een "gele" of "groene" bestemming hebben. De ankerplaatsen situeren zich dus in het zogenaamde buitengebied.

Toch is er een beperkte overlapping met zogenaamde harde bestemmingen. Een klein percentage van de ankerplaatsen is gelegen in militair gebied, woongebied, recreatiegebied of industriegebied. Zo zijn bepaalde delen van dorpen of gehuchten met bestemming woongebied, omwille van hun landschappelijke gaafheid en hun herkenbare band met de omliggende omgeving, opgenomen in de landschapsatlas als onderdeel van een ankerplaats.

De aanduiding van ankerplaatsen geschiedt in 2 stappen : een voorlopige en een definitieve aanduiding. In de fase tussen de voorlopige en definitieve aanduiding is een bestuurlijke advisering voorzien, maar geen openbaar onderzoek. Dit betekent dat de aanduiding van ankerplaatsen geen rechtsgevolgen heeft voor de burger. Er zijn alleen rechtsgevolgen voor de administratieve overheden, maar dit slechts na de definitieve aanduiding.

De aanduiding van de ankerplaatsen heeft tot doel de landschappelijke waarden en landschappelijke kenmerken van deze landschappen mee te laten spelen in het afwegingskader bij het opstellen van die ruimtelijke uitvoeringsplannen die geheel of gedeeltelijk in ankerplaatsen gelegen zijn. Deze landschapswaarden en -kenmerken worden doorvertaald in stedenbouwkundige voorschriften. Vanaf de opname in de ruimtelijke uitvoeringsplannen worden de ankerplaatsen erfgoedlandschappen genoemd. Een erfgoedlandschap is immers een vertaling van een ankerplaats in een ruimtelijk plan.

Omwille van het algemeen karakter van de decretale voorschriften inzake behoud van erfgoedlandschappen en het onvoldoende inzicht in de landschapswaarden bij de meeste plaatselijke besturen, wordt ten aanzien van de aangeduide ankerplaatsen voorzien dat de administratie, bevoegd voor de landschappen bij de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen, op de diverse bestuurlijke niveaus om advies gevraagd wordt. De procedure van een ruimtelijk uitvoeringsplan gaat gepaard met een openbaar onderzoek, zodat de burger inspraak heeft. Eenmaal er een goedgekeurd definitief ruimtelijk uitvoeringsplan bestaat, dient iedereen rekening te houden met onder meer de doorwerking van landschappelijke waarden en kenmerken. De erfgoedlandschappen worden in het ruimtelijk uitvoeringsplan als overdruk aangeduid. Eén en ander betekent dat er geen bijkomende planlaag wordt gevraagd.

Niet onbelangrijk is, dat de klassieke maatregelen inzake het beheer van beschermde landschappen (oprichting van een beheerscommissie, opstellen van een beheersplan, verlenen van een onderhouds- en landschapspremie) ook van toepassing worden voor erfgoedlandschappen. Er dient benadrukt te worden dat het ultieme doel in dit proces het gepaste beheer voor het landschap is.

Tot slot benadrukt de minister dat het de bedoeling is dat de aanduiding van ankerplaatsen en de afbakening van erfgoedlandschappen een hoofdbetrachting wordt in het landschapsbeleid. Maar te-

gelijktijd zal, zowel binnen als buiten de erfgoed-landschappen, de klassieke beschermingsprocedure voor landschappen van toepassing blijven. Dit is nodig om de kans op het behoud van bepaalde zeer waardevolle landschappen beter te garanderen of de kwetsbare landschappen te vrijwaren, waar de juridische instrumenten vanuit ruimtelijke planning ontoereikend zouden zijn voor het behoud van het landschap.

2. Algemene bespreking

– *Algemene beoordeling*

De heer Herman Lauwers meent dat voorliggend decreet eigenlijk een voorafname is op het overwegingkader voor provinciale, Vlaamse en gemeentelijke structuurplannen en uitvoeringsplannen, uit vrees dat anders door de bevoegde niveaus elementen van de ingewikkelde procedures over het hoofd zouden worden gezien. De atlas dient als een soort catalogus waarvan de elementen zeker worden ingebracht op het moment dat de structuurplannen worden opgemaakt. Ook bijvoorbeeld op het vlak van landbouw of mobiliteit bestaat zo'n overwegingkader. Als alle overheden voldoende aandacht zouden besteden aan de bestaande catalogus, zou het voorliggend ontwerp van decreet waarschijnlijk overbodig zijn.

Spreker informeert wat er zal gebeuren met de structuurplannen waarvoor er al uitvoeringsplannen zijn of worden gemaakt. Moeten deze uitvoeringsplannen in de toekomst opnieuw worden herzien? De structuurplannen van bepaalde gemeenten zijn immers reeds goedgekeurd. Aangezien de ruimtelijkeordeningsprocedure al is ingezet, zou de situatie voor bepaalde ankerplaatsen wel eens achterhaald kunnen zijn.

De heer Jef Van Looy verwijst naar de hoorzitting, waar de aanwezige landbouworganisaties en het VEV zich niet zo positief hebben uitgelaten. De administratie Ruimtelijke Ordening heeft toen ook nog een aantal vragen gesteld omtrent de voorwaarden die ze precies moet hanteren.

Het beschermen, onderhouden en herstellen van erfgoedlandschappen is op zich een goed principe. Alle Europese lidstaten zijn het hierover eens, maar uit de eerste paragraaf van de memorie van toelichting blijkt dat er binnen de Europese Gemeenschap verschillende visies bestaan.

De heer Frans Wymeersch stelt dat de landbouwsector al eeuwenlang de beheerder van de open

ruimte en natuur is. Dit wordt met voorliggend ontwerp van decreet geminimaliseerd, en bovendien vervalt men in regelneverij.

De landbouwsector moet een veilige voedselvoorziening garanderen. Er wordt aangedrongen op meer extensief werken. Door allerlei flankerende maatregelen worden de landbouwers echter steeds meer gedwongen om intensief te werken omdat een aantal gronden binnen het landbouwareaal niet meer als landbouwgrond kunnen worden gebruikt. Het ontbreekt de overheid aan een duidelijke visie. De grootste beheerders van het platteland zijn daar de dupe van. Het ontwerp van decreet is een inbreuk op de rechts- en bedrijfszekerheid van heel wat familiale landbouwbedrijven.

– *Integratie in Ruimtelijke Ordening en het openbaar onderzoek*

De heer Jef Van Looy betwijfelt of de integratie in de ruimtelijke ordening een daad van goed bestuur is. Het probleem wordt gewoon doorgeschoven. In totaal wordt 220.000 hectare naar de ruimtelijke ordening doorgeschoven. Eerst komt er een voorlopige aanduiding. Een jaar later volgt een definitieve aanduiding. Pas nadien komt alles bij de administratie Ruimtelijke Ordening terecht. Ondertussen weet de burger nog steeds van niets. Daarbij komt nog dat besluiten niet meer in het Belgisch Staatsblad worden gepubliceerd, waardoor er geen echt overzicht meer is. De vraag is hoe de bewoners en gebruikers van een landschap bij het behoud, onderhoud en de eventuele reconstructie kunnen worden betrokken. Zonder draagvlak zal het landschap niet blijven bestaan en zou voorliggend ontwerp van decreet wel eens omgekeerd kunnen werken en tot het versneld verdwijnen van bepaalde landschappen kunnen leiden.

Spreker meent dat de memorie van toelichting vermeldt dat een aantal decretale voorschriften enkel na de definitieve aanduiding én enkel voor de administratie gelden. Wat zal er dan gebeuren indien een burger een vergunning vraagt? Indien de administratie de vergunning weigert, gelden de decretale bepalingen onrechtstreeks ook voor de individuele burger.

Spreker meent dat alles boven het hoofd van de burger wordt geregeld. Pas bij het opmaken van de ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) zal de burger bij deze zaak worden betrokken, want pas dan komt er een openbaar onderzoek. Dit probleem is tijdens de hoorzittingen al aangekaart. Een administratieve fout is evenwel geen goede reden om een decreet te wijzigen of een nieuw decreet in het

leven te roepen. Dan rest er enkel de Raad van State waartoe de burger zich kan wenden.

De heer Jef Van Looy verwijst nogmaals naar de hoorzitting waarin werd gesteld dat de afschaffing van het openbaar onderzoek de prijs is van de vereenvoudiging van de procedure. Dit is echter te verregaand.

De heer Herman Lauwers wijst erop dat pas een jaar na het aanduidingsbesluit van een ankerplaats, de definitieve beslissing valt, die van kracht blijft tot een RUP wordt opgesteld. Van zodra die trein is vertrokken, kan hij niet meer worden gestopt of teruggestuurd. Spreker meent dat naar een systeem moet worden gezocht om de burger hier nauwer bij te betrekken. Een openbaar onderzoek is een positieve methode om dergelijke discussies op gang te brengen.

– *Resolutie duurzame landbouw en afbakeningsprocessen*

De heer Frans Wymeersch verwijst naar het voorstel van resolutie betreffende een duurzaam land- en tuinbouwbeleid (*Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 1789/4*) dat het Vlaams Parlement unaniem goedkeurde. Volgens de spreker zou het Vlaams Parlement naar een gelijktijdige afbakening van het agrarisch en het stedelijk gebied streven. Momenteel vinden evenwel een hele reeks voorafnames plaats. Het agrarisch gebied wordt hier het slachtoffer van. Tijdens de hoorzitting is al op de habitatrichtlijngebieden, de VEN-gebieden, de vogelrichtlijngebieden en de valleigebieden gewezen. Bovendien worden allerlei beperkingen van milieutechnische aard ingevoerd. Het gevolg is dat de landbouwers niet meer over 750.000 hectare voor beroepslandbouw beschikken. Alle ingevoerde beperkingen maken rendabele beroepslandbouw op deze gronden onmogelijk.

De minister meent dat voorliggend ontwerp van decreet een attentatief kader biedt, waarbij geen voorafname gebeurt. Er wordt aan de verschillende besturen die ofwel een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, ofwel een provinciaal ruimtelijk structuurplan, ofwel een gewestelijk ruimtelijk structuurplan opmaken of wijzigen, gevraagd om dit in de evaluatieprocedure op te nemen. Dit heeft een ander statuut dan de bestemmingsstructuurplannen waarbij duidelijk wordt afgebakend wat natuurgebied, waardevol agrarisch gebied en dergelijke is. Het legt die categorisering niet op. Ook in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) handelen reeds een aantal pagina's over landschappen. Het zijn attentiepagina's die in overweging

moeten worden genomen op bepaalde ogenblikken. Als daaruit bindende conclusies worden getrokken, moet aan alle regelgeving van ruimtelijke ordening worden voldaan, zoals onder andere een openbaar onderzoek, mogelijkheden tot bezwaar, enzovoort.

Het ontwerp van decreet wijzigt de ruimtelijke bestemmingen niet. Het planologisch proces wordt gevolgd. De ankerplaatsen kunnen niet in aanmerking komen bij de vergunningsverlening. Het ontwerp van decreet stelt dit duidelijk in artikel 25.

De minister stelt verder dat het openbaar onderzoek plaatsvindt op het moment dat de ankerplaatsen met hun typische kenmerken en waarden vertaald zouden worden in de RUP's. Dan start de normale procedure, en gebeurt de afweging. Een openbaar onderzoek op een vroeger moment zou alleen maar de procedure verzwaren, wat nadelig is voor alle betrokkenen.

De Europese richtlijnen verplichten de Vlaamse overheid om ankerplaatsen aan te duiden. Zoals het ontwerp van decreet vermeldt, zijn het de sectoriële voorstellen van de afdeling Landschappen die bij afweging worden ingebracht.

De individuele betekening zit vervat in het instrument 'bescherming als landschap'. De procedure van RUP's voorziet niet in individuele betekening.

Het begrip 'agrarisch gebied' wordt volgens de minister niet uitgehold. Na de afweging gebeurt er een integratie in de ruimtelijke ordening en in het Europees landschapsverdrag. Dit ontwerp van decreet kan in bepaalde gebieden een steun en bevestiging betekenen voor de landbouw, en niet langer een bedreiging. Het landbouwareaal wordt soms ook bedreigd door het gebrek aan industriezones. Het aanduiden van een agrarische zone als ankerplaats en waardevol gebied kan volgens de minister alleen maar een bescherming bieden.

De minister deelt de mening van ABS tijdens de hoorzitting niet. Volgens deze organisatie wordt de sector gewurgd, maar dat is niet zo. De teksten zijn algemene beschermingsvoorschriften die gelden voor de beschermde landschappen. Dat heeft niets te maken met de erfgoedlandschappen. De landschapsatlas is wetenschappelijk onderbouwd, en dat wordt vertaald in de ankerplaatsen.

De minister verduidelijkt verder dat bewust gepoogd wordt om het beslissingsproces over het ruimtelijk uitvoeringsplan in één beweging af te handelen, waarbij alle belangen van ecologische,

toeristische en industriële aard in rekening worden gebracht en ingepast in het beleid van ruimtelijke ordening. Het Europees landschapsverdrag schrijft ook voor om waardevolle landschappen in dat beleid te integreren. Dit is het tegenovergestelde van het verwijt dat men de procedures naast elkaar zou organiseren. De administratie Ruimtelijke Ordening werd van bij de aanvang bij alle besprekingen op administratief niveau betrokken. Dat is logisch, want Ruimtelijke Ordening en Monumenten en Landschappen behoren tot dezelfde administratie. En in de IKW's zaten alle politieke actoren.

In de hoorzitting heeft de heer Wolfgang Vandevyvere namens de afdeling Ruimtelijke Ordening enkele bedenkingen geformuleerd over een aantal vormelijke aspecten. Hij zei onder meer dat er een duidelijke koppeling naar de structuurplannen moet worden gemaakt. Daarover is afgesproken dat decretaal wordt bepaald dat de ankerplaatsen ook in overweging worden genomen. Binnen de afdeling Ruimtelijke Ordening is echter bepaald dat de plenaire vergadering en het uitbrengen van het formeel advies moet gebeuren binnen de administraties die op gewestelijk, provinciaal of gemeentelijk niveau voor Ruimtelijke Ordening bevoegd zijn. Als daarvan wordt afgeweken en men gaat met één sector apart aan tafel zitten, dan willen alle sectoren dat. Dat kan volgens de minister niet.

De heer Wolfgang Vandevyvere had het ook over het belang van de handhaving. Hiervoor zal een amendement worden ingediend, waarin wordt gezorgd voor voldoende personeel om deze handhaving te verzekeren.

De heer Jef Van Looy wijst erop dat er bij het opstellen van de ruimtelijke uitvoeringsplannen overdrukken moeten worden toegevoegd. Het is nodig om precies te weten waar de erfgoedlandschappen, beschermde landschappen en ook de vogelrichtlijngebieden liggen. De eigenaars weten dat immers niet. Voor elk gebied moet er een openbaar onderzoek gebeuren.

De minister wijst op het grote verschil met de vogelrichtlijngebieden. Er moet met die vogelrichtlijngebieden rekening worden gehouden. In de andere gevallen gaat het niet om verplichtingen.

De heer Jef Van Looy wijst erop dat er straks voor de erfgoedlandschappen een aantal voorschriften zullen gelden. Voor het aspect ruimtelijke ordening zal de vraag zijn welke aspecten er worden meegenomen en welke niet.

De minister stelt dat dit afhankelijk zal zijn van de kwalificatie van iedere ankerplaats afzonderlijk.

De heer Jef Van Looy gaat ervan uit dat als men van een ankerplaats een erfgoedlandschap maakt, er een geheel van voorschriften, ook op het vlak van behoud en onderhoud, worden opgesteld die op dat gebied toepasselijk zijn. Als er zaken worden uitgelicht omdat ze bijvoorbeeld behoren tot de ruimtelijke ordening, dan wordt het weer onduidelijk.

De heer Herman Lauwers meent dat dit precies een argument is om het openbaar onderzoek bij het vaststellen van de ankerplaats nog niet op te starten. Het zou goed zijn dat pas te laten gebeuren op het moment dat er al een plenaire vergadering is gehouden waar de afweging is gebeurd. Dan is er al een eerste filtering gebeurd. Dat geldt ook voor de andere gebieden.

De heer Jef Van Looy blijft erbij dat het over een ruimtelijk uitvoeringsplan handelt dat bestemmingen vastlegt, die op hun beurt beperkingen met zich mee kunnen brengen. Daarover gaat het openbaar onderzoek. De bestemmingen blijven, maar er kunnen beperkingen aan worden toegevoegd. Hierover zal trouwens een amendement worden neergelegd, en meer specifiek betreffende de historisch permanente graslanden. Het probleem ontstaat immers als men gebieden wil herstellen als grasland. Dat past niet langer in het individueel teeltplan van de boer, want dan gaat het over een persoonlijk belang. In andere decreten werd voor zo'n teeltbeperking steeds een schadevergoeding voorzien.

Op de stelling van de minister dat het erfgoedlandschap de landbouw beschermt, antwoordt de heer Jef Van Looy dat bij het opmaken van de gewestplannen aan de boeren ook werd verteld dat hun gebied groen gebied werd en dat zij op beide oren konden slapen. Vandaag is dat echter anders. De landschappelijk waardevolle gebieden, de vroegere gebieden die op de stafkaarten van het leger met kruisjes waren aangeduid, zijn gewoon overgenomen. Dat had niets met het landschap te maken. De gebieden rond de dorpen werden in het geel aangeduid. Daar kon worden gebouwd. De bescherming van de landbouw is erg precair gebleken.

De minister stelt dat het niet alleen om verbodsbepalingen gaat, maar om het behoud van landschapskenmerken en -waarden. Daar worden na behoedzame afweging voorwaarden aan gekoppeld. De overheid wil tot een vrijwillig beheer

komen. Er kan bijvoorbeeld een beheerscommissie worden opgericht waarin alle belangengroepen worden vertegenwoordigd die zorgen voor een aangepast beheer. Eerst worden de landschapsskenmerken beschreven die vervolgens, na afweging en met een aantal stedenbouwkundige voorschriften, worden doorvertaald naar het ruimtelijk uitvoeringsplan.

Als er planschade zou optreden en er als gevolg van de afweging toch niet mag worden gebouwd, is de planschade van ruimtelijke ordening van toepassing. Het misverstand is volgens de minister ontstaan op de hoorzitting. De voorschriften in beschermde landschappen zijn verward met de erfgoedlandschappen. De regeling van de beschermde landschappen bestaat al lang. In het decreet landschappen is in een afzonderlijke schadevergoedingsregeling voorzien, maar die is nog nooit toegepast. Verder is er de primauteit van de ruimtelijke ordening. De erfgoedlandschappen kunnen bestemmingen nooit onmogelijk maken. Zij zijn toegespitst op de cultuurwaarde, het historische aspect en het geheel van het landschap, mede om het visuele aspect te versterken.

De minister stelt dat slechts in uitzonderlijke gevallen beperkingen kunnen worden opgelegd. Men moet de documenten van het ABS met het uitvoeringsbesluit van de beschermde landschappen naast elkaar leggen. Dat is letterlijk hetzelfde. Daarover gaat het echter niet. In agrarische gebieden zijn er bijvoorbeeld geen teeltbeperkingen.

De heer Jef Van Looy verwijst naar de historisch permanente graslanden, en de mogelijkheid van uitbreiding van deze gebieden. Een kasteel waar bijvoorbeeld altijd grasland omheen lag, en waar later maïs gekweekt wordt tot tegen de gevel van het kasteel, kan problemen opleveren als men de historische graslanden wil herstellen. Dit is een typisch probleem voor de Kempen, waar op kleigronden niet werd geploegd. Dit resulteerde op deze kleigronden in grasland dat nu 'historisch permanent' grasland wordt.

De minister wijst erop dat de historisch permanente graslanden ook in andere regelgeving aan bod komen, zoals in het decreet op het natuurbehoud. In de RUP's zullen een aantal landschapswaarden en -kenmerken in stedenbouwkundige voorschriften vertaald worden. Indien een draagvlak wordt gevonden, kan dit worden uitgebreid. Op dit vlak verschilt het voorliggend ontwerp van decreet sterk van het decreet op het natuurbehoud. Het gaat hier tenslotte ook niet om beschermde landschappen.

De heer Jo Vermeulen vraagt hoe afdwingbaar deze regeling is. De Boerenbond meent immers dat voorliggend decreet niet nodig is, want dat alles via andere wegen zal moeten afgedwongen worden.

De minister bevestigt dit. Het ontwerp van decreet heeft enkel tot doel om die zogenaamde andere wegen een kwalitatieve invulling te geven. De vertegenwoordiger van de BBL heeft bijvoorbeeld zijn vrees uitgedrukt dat het hier om een lege doos zou gaan, precies wegens het gebrek aan afdwingbaarheid.

De heer Jef Van Looy meent dat de Vlaamse overheid eigenlijk niet weet hoe ze die erfgoedlandschappen wil beschermen. Hoewel een aantal bepalingen in het ontwerp van decreet worden opgenomen, zal de teeltkeuze van de boeren niet worden beperkt. Helaas is er ook niets terug te vinden van stimulerende beperkingen, zoals die gelden voor bijvoorbeeld de verwervingen in natuurgebieden.

Spreker merkt op dat het positief is dat de Vlaamse overheid de erfgoedlandschappen wil beschermen. Hij is het echter niet eens met de wijze waarop dit gebeurt.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1 tot en met 4

De artikelen 1 tot en met 4 worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen, bij 5 onthoudingen.

Artikel 5

De heer Jef Van Looy wijst erop dat het verbieden of onmogelijk maken van een bepaalde teelt niet betekent dat een boer niet langer aan landbouw kan doen.

De minister antwoordt dat dit artikel uitsluitend betrekking heeft op beschermde landschappen, omdat de administratie met een hele reeks nieuwe termen werd geconfronteerd, zoals "ruimtelijk uitvoeringsplan" en "natuurrichtplannen".

Artikel 5 wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 5 onthoudingen.

Artikel 6

– Indiening van amendement nr. 2

Een amendement nr. 2 (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1804/4*), voorgesteld door de heer Jef Van Looy en mevrouw Mieke Van Hecke, strekt ertoe de voorgestelde tekst van artikel 19 te vervangen door wat volgt :

" Artikel 19

§ 1. Het besluit tot voorlopige aanduiding wordt met een aangetekende brief voor advies voorgelegd aan de bestuurlijke entiteiten bevoegd voor ruimtelijke ordening, landinrichting, economie, natuurbehoud, bosbeheer, landbouw, waterbeheer, toerisme, recreatie en infrastructuur, en aan de gemeente(n) en provincie(s) in kwestie. Binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap mag de aangetekende brief worden vervangen door een elektronisch bericht. De Vlaamse regering kan hierover nadere regels vaststellen.

Deze adviezen worden aangebracht binnen negentig dagen, te rekenen vanaf de datum van de afgifte op de post of de datum van het elektronisch bericht, zo niet worden ze geacht gunstig te zijn.

Het besluit tot voorlopige aanduiding is en blijft ter inzage op het gemeentehuis.

§ 2. De Vlaamse regering onderwerpt het besluit tot voorlopige aanduiding aan een openbaar onderzoek dat wordt aangekondigd door aanplakking in elke gemeente waarop het besluit tot voorlopige aanduiding geheel of gedeeltelijk betrekking heeft, door een bericht in het Belgisch Staatsblad en in ten minste drie dagbladen die in de provincie worden verspreid.

Deze aankondiging vermeldt minstens :

- 1° de gemeenten waarop het besluit tot voorlopige aanduiding betrekking heeft ;*
- 2° waar het besluit ter inzage ligt ;*
- 3° de begin- en einddatum van het openbaar onderzoek ;*
- 4° het adres waarop de aan het college van burgemeester en schepenen gerichte opmerkingen en bezwaren dienen toe te komen of waar ze kunnen worden afgegeven tegen ontvangstbewijs.*

Na de aankondiging wordt het besluit tot voorlopige aanduiding gedurende 60 dagen ter inzage gelegd in het gemeentehuis van elke betrokken gemeente.

Het college van burgemeester en schepenen bundelt de tijdens het openbaar onderzoek uitgebrachte opmerkingen en bezwaren en maakt ze samen met zijn advies over aan de Vlaamse regering. "

– Verantwoording van amendement nr. 2 door de indieners

De indieners stellen dat het oorspronkelijke artikel 19 wordt overgenomen in § 1 van het nieuwe artikel 19. De enige wijziging is de vervanging van de woorden "zestig dagen" door "negentig dagen". Vermits de gemeenten best een openbaar onderzoek zouden inrichten, dat minstens 60 dagen moet duren (zie hieronder), is het logisch dat ze voldoende tijd zouden krijgen om advies uit te brengen. Bovendien moet dergelijk openbaar onderzoek in het berichtenblad van de gemeente bekend gemaakt worden, wat toch enige tijd vergt. Ook de andere instanties dienen een langere termijn te krijgen. Door de vele ruimtelijke maatregelen en uitvoeringsplannen die nog zullen komen, zullen de besturen en administraties bedolven worden onder vragen naar adviezen. Daarom is het nuttig de termijn voor advies te verlengen tot negentig dagen. Bovendien krijgt ook de Koninklijke Commissie een termijn van negentig dagen om advies uit te brengen (zie artikel 20).

Paragraaf 2 beoogt het organiseren van een openbaar onderzoek betreffende het besluit tot voorlopige aanduiding van de ankerplaats. Het ontwerp van decreet voorziet volgende stappen :

- 1° voorlopige aanduiding als ankerplaats ;
- 2° definitieve aanduiding als ankerplaats ;
- 3° afbakening van de ankerplaats als erfgoedland-
schap in de ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Men kan volgens de indieners bijna met zekerheid zeggen dat eens een landschap als ankerplaats aangeduid is, het automatisch zal evolueren naar erfgoedlandschap. Die trein zal rijden en niet meer gestopt kunnen worden. Het is dan ook van belang dat de mensen inspraak zouden krijgen vanaf het eerste moment, namelijk wanneer de aanduiding als ankerplaats gebeurt. Op termijn zal de aanduiding als ankerplaats toch voor hen gevolgen hebben, wanneer die ankerplaatsen via de ruimtelijke planning omgeturnd worden als erfgoedlandschappen. Het zou ook van fair-play en van zorgvuldig bestuur getuigen als de Vlaamse regering, in het kader van een goed begrepen actieve openbaar-

heid, aan de mensen zou meedelen wat ze van plan is met gronden die gelegen zijn in bepaalde ankerplaatsen. Als men advisering voorziet van administraties, is het logisch dat men ook de mensen om hun advies vraagt.

– Bespreking en stemming amendement nr. 2

De heer Herman Lauwers wijst erop dat de ankerplaatsen een ander statuut hebben dan het VEN. Het amendement zou neerkomen op het organiseren van twee openbare onderzoeken over dezelfde plannen. Er moet pas een onderzoek worden georganiseerd als de plannen definitief zijn.

De heer Jef Van Looy is het hier niet mee eens. Het betreft een onderzoek naar de RUP's en de bestemmingsplannen.

Volgens de heer Herman Lauwers betreft het amendement ook een onderzoek naar de stedenbouwkundige voorschriften.

De heer Jef Van Looy noemt dit logisch, vermits de stedenbouwkundige voorschriften het geheel omvatten. Als die trein vertrokken is, is er niets meer te wijzigen, wat misschien de bedoeling is.

De heer Herman Lauwers vergelijkt deze situatie met de opmaak van het RSV, waarbij vooraf aan landbouwers werd gevraagd hoeveel grond ze wilden bebouwen, en aan natuurorganisaties hoeveel groen ze wilden beschermen. Vlaanderen bleek veel te klein om beide eisen in te vullen. Na veel verschuivingen kwam er een RSV uit de bus. Dat werd voorgelegd aan de bevolking voor een openbaar onderzoek. De oorspronkelijke eisen van de landbouw- of natuurorganisaties of van bedrijven kwamen niet aan bod bij het openbaar onderzoek.

De heer Jef Van Looy meent dat het akkoord van 1997 de basis vormde voor het decreet op de ruimtelijke ordening en voor het natuurdecreet. Het onderzoek kwam later omdat men niet wist waar al de gebieden precies lagen. In voorliggend decreet weet de administratie evenmin waar de ankerplaatsen precies liggen. Die gebieden zijn er gewoon niet. De 38.000 hectare natuurgebied zijn er evenmin. De overheid weet wat ze wil beschermen en hoe dat moet gebeuren. Dan moet men toch geen 7 jaar wachten op de RUP's ?

Mevrouw Mieke Van Hecke steunt de vraag van de heer Van Looy naar een openbaar onderzoek. Als een eigendom een decretaal statuut krijgt, moet de eigenaar minstens zijn mening kunnen geven. Het getuigt van een onbehoorlijk bestuur indien de eigenaar pas zijn mening kwijt kan bij het opstellen

van een RUP, want dan zijn de teerlingen reeds geworpen.

De minister kan zich enkel akkoord verklaren met het deel van het amendement dat de termijn van adviesverlening verlengt van zestig naar negentig dagen. Daar het amendement echter als geheel is ingediend kan hij zich met het globale amendement niet akkoord verklaren. De minister wil de eigenaars immers bewust niet confronteren met zo'n onderzoek vooraleer alle andere aspecten van ruimtelijke ordening uitgekend en verwerkt zijn. Dit is een normale procedure, omdat het attentiekader wordt meegenomen in de RUP's, maar op zich geen enkele beslissingskracht heeft. De klassieke beschermingsprocedures die zwaar en ingewikkeld zijn, zullen alleen in een aantal specifieke gevallen worden ingeroepen. In de andere gevallen zal maximaal gebruik gemaakt worden van de ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Het amendement nr. 2 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 5.

– Indiening en stemming amendement nr. 3

Een amendement nr. 3 (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 1804/4), voorgesteld door de heren Jef Van Looy en Herman Lauwers, strekt ertoe in de voorgestelde tekst van artikel 19, tweede lid, op de eerste regel het woord “zestig” te vervangen door het woord “negentig”.

Het amendement wordt unaniem aangenomen met 13 stemmen.

Het aldus gewijzigde artikel 6 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 3, bij twee onthoudingen

Artikelen 7 tot en met 10

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

Artikel 10bis (nieuw)

– Indiening amendement nr.4 tot invoeging van een nieuw artikel 10bis

Een amendement nr. 4 (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 1804/4), voorgesteld door de heer Jef Van Looy en mevrouw Mieke Van Hecke, strekt ertoe een artikel 10bis in te voegen, dat luidt als volgt :

"Artikel 10bis

In artikel 18bis van hetzelfde decreet, dat artikel 35 wordt, wordt een § 9 toegevoegd, die luidt als volgt :

"§ 9. Indien een onroerend goed gebruikt wordt in een definitief beschermd landschap of een erfgoed-landschap, kan van het Vlaamse Gewest een vergoeding gevraagd worden in de mate dat er inkomsten-verlies kan aangetoond worden ten gevolge van de maatregelen conform artikel 10. ". "

De indieners stellen dat volgens artikel 10 van het landschapsdecreet, de teeltkeuze van landbouwgronden kan beperkt worden. Wat het historisch permanent grasland betreft, kan dit overal. Wat overig grasland en akkerland met het oog op het herstel van historisch permanent grasland betreft, kan dit in bepaalde gebieden.

In artikel 43 van het natuurdecreet is voor een beperking met inkomensverlies in GEN en GENO een vergoeding voor inkomensverlies voorzien. Ook in het decreet betreffende het integraal waterbeleid wordt een vergoeding voorzien voor wie inkomensverlies lijdt (zie voor oeverzones artikel 10, § 2, van het decreet IWB en voor overstromingsgebieden artikel 17, § 2). In het kader van de gelijkheid zou het logisch zijn dat dergelijk recht op vergoeding ook in het landschapsdecreet voorzien wordt. Wie inkomensverlies lijdt ingevolge de opgelegde beperkingen, moet vergoed kunnen worden.

De minister merkt op dat de heer Jef Van Looy het zowel heeft over de definitief beschermde landschappen, als over erfgoedschappen. Voor de definitief beschermde landschappen, waar men met rigide verbodsbepalingen wordt geconfronteerd, is er een decretaale regeling. Tot vandaag heeft men die bepalingen nog nooit moeten toepassen. Bovendien zou het een moeilijk punt zijn om het inkomstenverlies voor de erfgoedlandschappen precies aan te tonen.

De heer Jef Van Looy vindt het noodzakelijk om een schaderegeling te voorzien, zelfs als deze zelden zal worden gebruikt. Dit is immers belangrijk als signaal voor de burger.

De minister wenst hier niet op in te gaan.

Het amendement wordt verworpen met 5 stemmen tegen 8.

- Indiening amendement nr.1, eveneens tot invoeging van een nieuw artikel 10bis

Een amendement nr. 1 (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1804/1*), voorgesteld door de heren Bob Verstraete, Dany Vandenbossche, Jo Vermeulen en Herman Lauwers, strekt ertoe een artikel 10bis in te voegen dat luidt als volgt :

"Artikel 10bis

In artikel 18bis, § 5, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 8 december 2000, dat artikel 35 wordt, wordt 4° vervangen door wat volgt :

"4° als de eigenaar het beheersplan zoals bedoeld in artikel 16, § 1, dat artikel 32, § 1, wordt, voor het betrokken perceel uitvoert ; ". "

De indieners delen mee dat het bestaande artikel 18bis, § 5, van het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, dat artikel 35, § 5, wordt, in 4° nog steeds verwijst naar artikel 16, § 6, van hetzelfde decreet. Artikel 16, § 6, werd echter opgeheven door de decreetwijziging van 21 december 2001. Bijgevolg heeft deze verwijzing geen enkele zin meer. Het opheffen artikel 16, § 6, dat handelde over de uitvoering van beheersplannen, werd indertijd geïntegreerd in artikel 16, § 1. Er wordt dan ook voorgesteld in artikel 18bis, § 5, dat artikel 35, § 5, wordt, 4° aan te passen en te vervangen door een verwijzing naar artikel 16, § 1, dat artikel 32, § 1, wordt.

Het amendement nr. 1, tot toevoeging van een artikel 10bis, wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen. Artikel 10bis wordt vernummerd tot artikel 11.

Artikel 11 (vernummerd artikel 12)

De heer Jef Van Looy informeert wat precies wordt bedoeld in 1° met "hij heeft toegang tot".

De minister verduidelijkt dat de erfgoedconsulent of de inspecteur landschappen, die zelf bevoegd is om inbreuken vast te stellen of dat via de politie kan laten doen, van op de openbare weg slechts een aantal inbreuken kan vaststellen. Hij moet zich bijgevolg ook op andermans eigendom kunnen begeven, voor zover dat niet het karakter van huisvredebreuk aanneemt. Het artikel is dus noodzakelijk om de ambtenaren van ruimtelijke ordening toe te laten om controles uit te voeren. De controleurs worden expliciet decretaal gemachtigd om de stedenbouwkundige voorschriften te controleren

die betrekking hebben op de erfgoedlandschappen. Dat aspect is uit de hoorzitting naar voren gekomen.

De heer Jef Van Looy meent dat dit sowieso het geval is.

De minister stelt dat er van inbreuken die worden vastgesteld op beschermde landschappen, PV's worden opgemaakt. Burgemeesters zijn daar bijvoorbeeld ook toe gemachtigd. Met het artikel wordt alleen toegevoegd dat de gemachtigden vanuit de bevoegdheid Monumenten en Landschappen ook PV's kunnen opmaken voor de inbreuken gekoppeld aan ruimtelijke uitvoeringsplannen die zeer specifiek over erfgoedlandschappen gaan. Dat is geregeld via het landschapsdecreet.

– Indiening amendement nr. 5

Een amendement nr. 5 (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1804/1*), voorgesteld door de heren Frans De Cock, Dany Vandenbossche, Jo Vermeulen en Herman Lauwers, strekt ertoe een 3° toe te voegen, dat luidt als volgt :

"3° in § 3 worden tussen de woorden "de bepalingen van dit decreet" en de woorden "op te sporen en vast te stellen" de woorden "en de stedenbouwkundige voorschriften die verbonden zijn met een aanduiding als erfgoedlandschap in een ruimtelijk uitvoeringsplan of een plan van aanleg" toegevoegd."

De indieners stellen dat door dit amendement de zorgplicht wordt geoperationaliseerd. Hierbij wordt tevens tegemoetgekomen aan de opmerkingen van de Boerenbond, de BBL en Natuurpunt die geformuleerd zijn tijdens de hoorzitting van 4 november 2003. Tevens beantwoordt dit aan de opmerking van de Raad van State die stelt dat de strafwet moet geformuleerd worden in bewoordingen op grond waarvan eenieder, op het ogenblik waarop hij een gedrag aanneemt, kan uitmaken of dat gedrag al dan niet strafbaar is. Dit is onvoldoende het geval in artikel 12 van het ontwerp van decreet.

Artikel 12 moet volgens de indieners bijgevolg worden geschrapt, tevens omdat de specifieke bepalingen per erfgoedlandschap, zoals de waarden, typische landschapkenmerken en ruimtelijke kenmerken die eigen zijn aan die waarden, moeten doorvertaald en vastgelegd worden in de stedenbouwkundige voorschriften. In deze stedenbouwkundige voorschriften moeten de specifieke bepalingen voor een erfgoedlandschap zeer duidelijk

bepaald worden. Handhaving dient dan ook in dit kader te gebeuren (vaststellen inbreuken op stedenbouwkundige voorschriften).

Daarnaast moeten, omwille van de correcte handhaving, de personen, die gemachtigd zijn om inbreuken op het landschapsdecreet vast te stellen, ook gemachtigd worden om vaststellingen van inbreuken te kunnen doen op stedenbouwkundige voorschriften die verbonden zijn met een aanduiding als de erfgoedlandschappen. Dit is van essentieel belang om de correcte vaststelling van inbreuken, die een deskundigheid inzake landschapszorg vergen, mogelijk te kunnen maken.

Het amendement en het aldus geamendeerde artikel 11 worden aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

Artikel 12 (vernummerd artikel 13)

– Indiening van amendement nrs. 6 en 7

De heren Jef Van Looy en Herman Lauwers zijn het met mekaar eens dat de omschrijving in artikel 12 van wat strafbaar is, veel te vaag is. Hiervoor werden onafhankelijk van mekaar reeds twee amendement neergelegd.

Een amendement nr. 6 (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1804/1*), voorgesteld door de heren Frans De Cock, Dany Vandenbossche, Jo Vermeulen en Herman Lauwers, strekt ertoe artikel 12 te schrappen.

De indieners verwijzen naar de verantwoording van het amendement nr. 5. De invoeging van een 3° bij artikel 11 komt reeds aan een aantal verzuchtingen tegemoet, waardoor artikel 12 kan worden geschrapt.

Een amendement nr. 7 (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1804/1*), voorgesteld door de heer Jef Van Looy en mevrouw Mieke Van Hecke, strekt er eveneens toe artikel 12 te schrappen.

Deze indieners stellen dat deze bepaling veel te vaag is. Hoe zullen de mensen weten wat de waarden en typische landschapkenmerken zijn van een afgebakend erfgoedlandschap ? Dit artikel laat een te grote willekeur toe bij bestraffingen.

Bij de bescherming van landschappen is het duidelijk dat de overtreder van een besluit (dat bovendien duidelijk de erfdienstbaarheden vernoemd) gestraft zal worden.

In het kader van de aanduiding van ankerplaatsen en erfgoedlandschappen gaat deze redenering niet op. Dit artikel 12 komt volgens de indieners de rechtszekerheid dan ook zeker niet ten goede.

De amendementen nrs. 6 en 7, tot schrapping van artikel 12, worden unaniem aangenomen met 13 stemmen.

4. Eindstemming

Het geamendeerde ontwerp van decreet houdende maatregelen tot behoud van erfgoedlandschappen wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Mieke VAN HECKE

Jo VERMEULEN

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE**Artikel 1**

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

§ 1. In het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij de decreten van 21 oktober 1997, 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001 en 19 juli 2002, worden de volgende artikelen opnieuw genummerd :

- 1° artikel 15 wordt artikel 31 ;
- 2° artikel 16 wordt artikel 32 ;
- 3° artikel 17 wordt artikel 33 ;
- 4° artikel 18 wordt artikel 34 ;
- 5° artikel 18bis wordt artikel 35 ;
- 6° artikel 18ter wordt artikel 36 ;
- 7° artikel 18quater wordt artikel 37 ;
- 8° artikel 18quinquies wordt artikel 38 ;
- 9° artikel 18sexies wordt artikel 39 ;
- 10° artikel 19 wordt artikel 40 ;
- 11° artikel 20 wordt artikel 41 ;
- 12° artikel 21 wordt artikel 42 ;
- 13° artikel 22 wordt artikel 43.

§ 2. In hetzelfde decreet worden in artikel 18ter, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2000, dat artikel 36 wordt, de woorden "artikel 18bis" telkens vervangen door de woorden "artikel 35".

§ 3. In hetzelfde decreet worden de volgende hoofdstukken opnieuw genummerd :

- 1° hoofdstuk IV wordt hoofdstuk V ;
- 2° hoofdstuk V – Beheer en definitief beschermde landschappen, wordt hoofdstuk VI – Beheer ;

3° hoofdstuk Vbis wordt hoofdstuk VII ;

4° hoofdstuk VI wordt hoofdstuk VIII ;

5° hoofdstuk VII wordt hoofdstuk IX.

Artikel 3

§ 1. Aan artikel 2 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 21 december 2001, worden na de woorden "beschermde landschappen" de woorden ", ankerplaatsen en erfgoedlandschappen" toegevoegd.

§ 2. Aan hetzelfde artikel wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

"Het landschap is een essentieel bestanddeel van de leefwereld van de volkeren, als uitdrukking van de verscheidenheid van hun gemeenschappelijk cultureel en natuurlijk erfgoed en als basis van hun identiteit."

Artikel 4

Aan artikel 3 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 21 december 2001, worden 8°, 9°, 10°, 11° en 12° toegevoegd, die luiden als volgt :

- "8° beschermd landschap : een landschap definitief beschermd, volgens de hoofdstukken II en III van dit decreet ;
- 9° ruimtelijk uitvoeringsplan : een ruimtelijk uitvoeringsplan zoals bedoeld in artikel 37 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening ;
- 10° administratieve overheid : het Vlaamse Gewest, de openbare instellingen die ervan afhangen, de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke instellingen die belast zijn met taken van openbaar nut en de andere besturen die onderworpen zijn aan het administratief toezicht van het Vlaamse Gewest ;
- 11° ankerplaats : een gebied dat behoort tot de meest waardevolle landschappelijke plaatsen, dat een complex van gevarieerde erfgoedelementen is die een geheel of ensemble vormen, dat ideaal-typische kenmerken vertoont vanwege de gaafheid of representativiteit, of ruimtelijk een plaats inneemt die belangrijk is voor

de zorg of het herstel van de landschappelijke omgeving ;

12° erfgoedlandschap : een ankerplaats of deel ervan die volgens de procedures van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening of het decreet betreffende de ruimtelijke ordening gecoördineerd op 22 oktober 1996 aangeduid is in de ruimtelijke uitvoeringsplannen of de plannen van aanleg.".

Artikel 5

Artikel 12, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

"De besluiten tot voorlopige of definitieve bescherming als landschap hebben een individueel karakter en fungeren als aanvulling en verfijning op de sectoriële wetgevingen. Zij mogen evenwel geen beperkingen vaststellen die absoluut werken of handelingen verbieden of onmogelijk maken die overeenstemmen met de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening, noch de realisatie van die plannen en hun bestemmingsvoorschriften verhinderen, noch de realisatie van de definitief vastgestelde natuurrichtplannen onmogelijk maken.".

Artikel 6

Aan hetzelfde decreet wordt hoofdstuk IV toegevoegd, dat luidt als volgt :

"HOOFDSTUK IV

Behoud van erfgoedlandschappen

AFDELING 1

Stap 1 : Aanduiding van ankerplaatsen

Artikel 15

De Vlaamse regering kan een landschap, dat van algemeen belang is wegens zijn natuurwetenschappelijke, historische, esthetische, sociaal-culturele of

ruimtelijk-structurerende waarde, aanduiden als ankerplaats.

Artikel 16

De aanduiding van ankerplaatsen kan gebeuren per ankerplaats afzonderlijk of voor meerdere ankerplaatsen.

Artikel 17

De Vlaamse regering stelt de aanduiding voorlopig vast.

Dit besluit vermeldt per ankerplaats :

- 1° de benaming van de ankerplaats ;
- 2° de waarden die tot de aanduiding aanleiding gegeven hebben ;
- 3° de landschapskenmerken die typisch zijn voor de ankerplaats, met inbegrip van de ruimtelijke kenmerken die eigen zijn aan de waarden ;
- 4° een aflijning van de ankerplaats op schaal 1/25.000 die de grenzen ervan aangeeft.

Het besluit tot voorlopige aanduiding wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Artikel 18

Het besluit tot voorlopige aanduiding vervalt van rechtswege indien binnen een termijn van maximaal twaalf maanden geen besluit tot definitieve aanduiding is genomen.

Artikel 19

Het besluit tot voorlopige aanduiding wordt met een aangetekende brief voor advies voorgelegd aan de bestuurlijke entiteiten bevoegd voor ruimtelijke ordening, landinrichting, economie, natuurbehoud, bosbeheer, landbouw, waterbeheer, toerisme en recreatie, en infrastructuur, en aan de gemeente(n) en provincie(s) in kwestie. Binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap mag de aangetekende brief worden vervangen door een

elektronisch bericht. De Vlaamse regering kan hierover nadere regels vaststellen.

Deze adviezen worden binnen negentig dagen, te rekenen vanaf de datum van de afgifte op de post of de datum van het elektronisch bericht, uitgebracht, zo niet worden ze geacht gunstig te zijn.

Het besluit tot voorlopige aanduiding is en blijft ter inzage op het gemeentehuis.

Artikel 20

Vervolgens wordt het besluit tot voorlopige aanduiding met de voormelde adviezen aan de Koninklijke Commissie voor een met redenen omkleed advies aan de Vlaamse regering gezonden met een aangetekende brief of in een elektronisch bericht.

Het advies wordt binnen negentig dagen, te rekenen vanaf de datum van de afgifte op de post of de datum van het elektronisch bericht, uitgebracht, zo niet wordt het geacht gunstig te zijn.

Artikel 21

De Vlaamse regering stelt het besluit tot definitieve aanduiding vast.

Dit besluit vermeldt per ankerplaats :

- 1° de benaming van de ankerplaats ;
- 2° de waarden die tot de aanduiding aanleiding gegeven hebben ;
- 3° de landschapskenmerken die typisch zijn voor de ankerplaats, met inbegrip van de ruimtelijke kenmerken die eigen zijn aan de waarden ;
- 4° een aflijning van de ankerplaats op schaal 1/25.000 die de grenzen ervan aangeeft.

Het besluit tot definitieve aanduiding wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Het besluit tot definitieve aanduiding wordt met een aangetekende brief bezorgd aan de gemeenten en de provincies.

Het besluit tot definitieve aanduiding is en blijft ter inzage op het gemeentehuis.

Artikel 22

De Vlaamse regering kan een besluit tot voorlopige of definitieve aanduiding geheel of gedeeltelijk opheffen of wijzigen. Daartoe wordt dezelfde procedure en vorm als voor de voorlopige respectievelijk definitieve aanduiding gevolgd.

Tot de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het besluit tot definitieve wijziging of opheffing blijven de rechtsgevolgen van het vorige besluit van kracht.

Artikel 23

Vanaf de datum van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het besluit tot definitieve aanduiding gelden voor de administratieve overheid, als beslissende instantie voor wat betreft aanvragen van de administratieve overheid, onverminderd artikel 24, de rechtsgevolgen, bepaald in artikel 26 en in artikel 30 van dit hoofdstuk.

Artikel 24

De besluiten tot voorlopige of definitieve aanduiding als ankerplaats fungeren als aanvulling en verfijning op de sectoriële wetgevingen. Zij mogen evenwel geen beperkingen vaststellen die absoluut werken of handelingen verbieden of onmogelijk maken die overeenstemmen met de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening, noch de realisatie van die plannen en hun bestemmingsvoorschriften verhinderen, noch de realisatie van de definitief vastgestelde natuurrichtplannen onmogelijk maken.

Artikel 25

§ 1. Zolang de ankerplaatsen niet zijn opgenomen in de ruimtelijke uitvoeringsplannen of de plannen van aanleg vormen zij geen beoordelingsgrond voor werken en handelingen, bedoeld in de artikelen 99 en 101, noch voor het stedenbouwkundig uittreksel en attest, bedoeld in artikel 135, noch voor het planologisch attest bedoeld in artikel 145ter, noch voor de stedenbouwkundige vergunning bedoeld in artikel 193, § 2, van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, noch voor het stedenbouwkundig

attest, bedoeld in artikel 63, § 1, 5°, van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening gecoördineerd op 22 oktober 1996, uitgezonderd wanneer het een aanvraag betreft van de administratieve overheid.

§ 2. Zolang de ankerplaatsen niet zijn opgenomen in de ruimtelijke uitvoeringsplannen of de plannen van aanleg vormen zij geen beoordelingsgrond voor de milieuvergunning, bedoeld in het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, uitgezonderd wanneer het een vergunningsaanvraag betreft van de administratieve overheid.

§ 3. Zolang de ankerplaatsen niet zijn opgenomen in de ruimtelijke uitvoeringsplannen of de plannen van aanleg vormen zij geen beoordelingsgrond voor natuurvergunning, bedoeld in de artikelen 9 en 13 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, uitgezonderd wanneer het een vergunningsaanvraag betreft van de administratieve overheid.

Artikel 26

De administratieve overheid moet in al haar beslissingen inzake een eigen werk of handeling, of inzake het verlenen van een opdracht daartoe, of inzake een eigen plan of verordening, die een ankerplaats nadelig kunnen beïnvloeden :

- 1° voorkomen dat vermijdbare schade aan een typisch landschapskenmerk van een ankerplaats wordt veroorzaakt ;
- 2° door schadebeperkende maatregelen te nemen, de betekenisvolle schade die aan de ankerplaats wordt aangebracht zo veel mogelijk beperken, en indien dit niet mogelijk is, herstellen en compenseren.

De administratieve overheid geeft in haar beslissingen aan hoe zij rekening heeft gehouden met de verplichtingen van dit artikel.

De Vlaamse regering stelt hierover nadere regels vast.

AFDELING 2

Stap 2 : Erfgoedlandschappen

Artikel 27

De ankerplaatsen, definitief aangeduid volgens artikel 21 van dit hoofdstuk, zijn de sectoriële voorstellen voor de ruimtelijke uitvoeringsplannen en andere beleidsplannen.

Bij de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen of plannen van aanleg vormen de ankerplaatsen, definitief aangeduid volgens artikel 21 van dit hoofdstuk, mede de basis voor de aanduiding van de erfgoedlandschappen.

Elk erfgoedlandschap dat in overdruk afgebakend wordt overeenkomstig de wetgeving betreffende de ruimtelijke ordening in ruimtelijke uitvoeringsplannen of plannen van aanleg, wordt van rechtswege beschouwd als een erfgoedlandschap in de zin van dit decreet.

De volgens artikel 21 definitief aangeduide ankerplaats vervalt van rechtswege voor zowel het onderdeel waarvoor nadien een ruimtelijk uitvoeringsplan of een plan van aanleg in werking treedt als voor het onderdeel dat opgenomen was in de voorlopige vaststelling, maar niet behouden is bij de definitieve vaststelling van het ruimtelijk uitvoeringsplan of het plan van aanleg.

Artikel 28

Iedereen die werken en handelingen verricht of hiertoe de opdracht verleent, neemt zoveel als mogelijk zorg in acht voor de waarden en de typische landschapskenmerken van een erfgoedlandschap zoals bepaald in het van toepassing zijnde ruimtelijke uitvoeringsplan of plan van aanleg.

Artikel 29

§ 1. De administratieve overheid mag geen werkzaamheden en handelingen ondernemen, noch toestemming of vergunning verlenen voor een activiteit die een erfgoedlandschap geheel of gedeeltelijk kan vernietigen of die een betekenisvolle schade kan veroorzaken aan de waarden en de typische landschapskenmerken ervan.

§ 2. De administratieve overheid moet in al haar beslissingen inzake een eigen werk of handeling, of inzake het verlenen van een opdracht daartoe, of inzake een eigen plan of verordening, die een erfgoedlandschap nadelig kunnen beïnvloeden :

- 1° voorkomen dat vermijdbare schade aan een typisch landschapskenmerk ervan, zoals bepaald in het van toepassing zijn ruimtelijke uitvoeringsplan of plan van aanleg, wordt veroorzaakt ;
- 2° door schadebeperkende maatregelen te nemen, de betekenisvolle schade die eraan wordt aangebracht zo veel mogelijk beperken, en indien dit niet mogelijk is, herstellen en compenseren.

De administratieve overheid geeft in haar beslissingen aan hoe zij rekening heeft gehouden met de verplichtingen van dit artikel.

De Vlaamse regering stelt hierover nadere regels vast.

§ 3. In afwijking van § 1 kan een activiteit, waarvoor een vergunning of toestemming nodig is, die een erfgoedlandschap geheel of gedeeltelijk vernietigt of die een betekenisvolle schade kan veroorzaken aan de waarden of een typisch landschapskenmerk, bij afwezigheid van een alternatief, toch worden toegelaten of uitgevoerd om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard. In dat geval dienen alle schadebeperkende en compenserende maatregelen genomen te worden.

Artikel 30

Dit hoofdstuk doet geen afbreuk aan strengere voorschriften vastgesteld voor voorlopige of definitief beschermde landschappen in of op grond van artikel 14 van dit decreet."

Artikel 7

In artikel 15 van hetzelfde decreet, dat artikel 31 wordt, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

- 1° in het eerste lid worden aan de eerste zin de volgende woorden toegevoegd :

"en van voorlopig aangeduide en definitief aangeduide ankerplaatsen en erfgoedlandschappen" ;
- 2° in het eerste lid worden aan de derde zin de volgende woorden toegevoegd :

"en van definitief aangeduide ankerplaatsen en erfgoedlandschappen" ;

- 3° in het derde lid worden tussen de woorden "beschermde landschappen" en de woorden "komen in aanmerking" de woorden ", de definitief aangeduide ankerplaatsen en de erfgoedlandschappen" ingevoegd.

Artikel 8

In artikel 16 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2001 en van 19 juli 2002, dat artikel 32 wordt, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

- 1° § 1 wordt vervangen door wat volgt :

"§ 1. Met het oog op het verwezenlijken van de beheersdoelstellingen van een beschermd landschap, bedoeld in artikel 10, § 1, 3°, of van een erfgoedlandschap, kan voor een beschermd landschap, erfgoedlandschap of een deel ervan een beheerscommissie worden opgericht en een beheersplan worden opgesteld." ;

- 2° in § 4 worden tussen de woorden "beheersdoelstellingen voor een beschermd landschap" en de woorden "zijn opgenomen" de woorden "of een erfgoedlandschap" ingevoegd.

Artikel 9

In artikel 17 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 21 december 2001, dat artikel 33 wordt, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

- 1° aan § 2 worden de volgende woorden toegevoegd : "of het erfgoedlandschap" ;
- 2° in § 3 worden tussen de woorden "in beschermde landschappen" en de woorden "kan het Vlaamse Gewest", de woorden "of erfgoedlandschappen" ingevoegd ;
- 3° in § 3 worden tussen de woorden "voor een beschermd landschap" en de woorden "of delen ervan" de woorden ", een erfgoedlandschap" ingevoegd ;
- 4° in § 4 worden tussen de woorden "voor beschermde landschappen" en de woorden "kan

het Vlaamse Gewest" de woorden "of erfgoed-landschappen" ingevoegd.

Artikel 10

In artikel 18 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 8 december 2000, dat artikel 34 wordt, worden tussen de woorden "ingeval het definitief beschermd landschap" en de woorden "of een gedeelte ervan" de woorden ", het erfgoed-landschap" ingevoegd.

Artikel 11

In artikel 18bis, § 5, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 8 december 2000, dat artikel 35 wordt, wordt 4° vervangen door wat volgt :

"4° als de eigenaar het beheersplan, zoals bedoeld in artikel 16, § 1, dat artikel 32, § 1, wordt, voor het betrokken perceel uitvoert ; ".

Artikel 12

In artikel 19 van hetzelfde decreet, dat artikel 40 wordt, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1, tweede lid, worden de woorden "Hij heeft toegang tot de in het voorlopige of definitieve beschermingsbesluit vermelde gebieden" vervangen door de woorden "Hij heeft toegang tot de landschappen die in het voorlopige of definitieve beschermingsbesluit vermeld zijn of tot de landschappen die in het besluit van de Vlaamse regering voorlopig of definitief aangeduid zijn als ankerplaats of tot de landschappen die in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen afgebakend zijn als erfgoed-landschap" ;

2° in § 2 worden de woorden "De leden van de Koninklijke Commissie hebben toegang tot de in het voorlopige of definitieve beschermingsbesluit vermelde gebieden," vervangen door de woorden "De leden van de Koninklijke Commissie hebben toegang tot de landschappen die in het voorlopige of definitieve beschermingsbesluit vermeld zijn of tot de landschappen die in het besluit van de Vlaamse regering voorlopig of definitief aangeduid zijn als ankerplaats, of tot de landschappen die in de ruimtelijke uit-

voeringsplannen of de plannen van aanleg afgebakend zijn als erfgoedlandschap".

3° in § 3 worden tussen de woorden "de bepalingen van dit decreet" en de woorden "op te sporen en vast te stellen" de woorden "en de stedenbouwkundige voorschriften die verbonden zijn met een aanduiding als erfgoedlandschap in een ruimtelijk uitvoeringsplan of een plan van aanleg" toegevoegd.
